

Päivähoito- ja kouluverkon suunnitelman tietojen päivittäminen

KL § 71

Selostus:

Valtuusto on 15.11.2008 hyväksymässään talousarviokirjassa päättänyt, että päivähoito- ja kouluverkon suunnitelman tietojen päivittäminen aloitetaan v. 2009 aikana. Viime aikoina on esiintynyt kannanottoja mm. siihen, että kouluverkkoa pitäisi tarkastella jälleen. On puhuttu mm. yhden ison koulun lakkauttamisesta kaupungin itäpuolelta. Käytännössä tämä tarkoittaisi Nojanmaan tai Nätkin koulua. Julkisuuteen asti tulleissa kannanotoissa näyttää unohtuneen se, että koulutuslautakunnan johdolla on tehty asiassa varsin perusteellista työtä v. 2007, eikä merkittäviä muutoksia selvitykseen ole sen jälkeen tullut.

Päivähoito- ja kouluverkosta päättämistä ennen pidettiin vuoden 2007 aikana useita koulutuslautakunnan ja yksi kaupunginhallituksen iltakoulu sekä asiaa käsiteltiin rehtorikokouksissa sekä pienemmissä työryhmissä. Lisäksi pidettiin neljä yleistä kuulemistilaisuutta huoltajille ja henkilöstölle sekä julkaistiin tarkastelua koskeva kuulutus kaupungin ilmoituslehdissä. Koulutuslautakunnalle tehtiin hallintokunnat ylittävällä työllä runsaasti tausta-aineistoa päätöksiä varten. Tämä tausta-aineisto löytyy suurelta osin koulutuslautakunnan kokouksen 22.8.2007 liiteaineistosta, joka löytyy seuraavasti: Valitaan www.savonlinna.fi. Avautuvalta kaupungin etusivulta löytyy kohta "päätöksenteko" ja sen jälkeen valitaan "pöytäkirjat ja esityslistat". Sitten oikean laidan hakuehdoista valitaan toimielimeksi "koulutuslautakunta" ja kokouspvmääräksi "22.8.2007" sekä kokousasian tekstiksi "kouluverkko".

Sivistysvirasto valmisteli asiaa alkuvuoden ja alkusyksyn 2007 aikana. Valmistelussa yhteistyössä koulutuslautakunnan kanssa tuotiin esiin neljä erilaista vaihtoehtoa, miten päivähoito- ja kouluverkon suhteen tulisi kaupungissa menetellä tulevien vuosien aikana. Nämä vaihtoehdot jätettiin lausunnolle koulutuslautakunnan kokouksessa 18.4.2007.

Vaihtoehdoista järjestettiin useita yleisiä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia:

23.4.-07 Kellarpellon koululla klo 18

24.4.-07 Nojanmaan koululla klo 18 sekä yksi keskustelu- ja kuulemistilaisuus

25.4.-07 henkilöstölle klo 18 Äkkiväärässä, Kh:n kabinetissa

8.5.-07 kaupunginhallituksella oli iltakoulu päivähoito- ja kouluverkosta

29.5.-07 Talvisalon koululla

14.8.-07 Vanhempainkahvila Talvisalon koululla

21.8.-07 Yleinen kuulemistilaisuus järjestöalo Kolomosessa.

Lyhyesti kuvailtuna vaihtoehtoina olivat seuraavat:

1. Jatketaan jotakuinkin nykyisellä päivähoito- ja kouluverkolla. Talvisalon koulu peruskorjataan, jolloin Pihlajaveden koulu siirtyy re-

montin valmistuttua sinne. Käytännössä siis Pihlajaveden koulu lakkautuu ja sen nykyinen tila Hernemäen korttelikeskuksessa tyhjenee.

2. Edelliseen vaihtoehtoon tutkittiin lisättäväksi myös Nojanmaan koulun lakkauttaminen.
3. Talvisalon koulun lakkauttaminen.
4. Talvisalon koulun toiminta nykyisellä paikalla lakkautuu ja oppilaat siirtyvät KVL:ltä tyhjiksi jääviin tiloihin OKL:n viereen.
5. Kyläkoulujen lopettamisen katsottiin olevan mahdollista jokaisessa vaihtoehdossa.

Asiassa on syytä palata n. 1,5 vuoden takaisiin päätöksiin ja niiden taustoihin. Koulutuslautakunta päätti kokouksessaan 22.8.2007 päiväkotij- ja kouluverkosta jotakuinkin vaihtoehdon 1 (edellä) mukaisesti. Tarkat sanamuodot päätöksestä seuraavassa (Päätös kursivilla ja kunkin kohdan jälkeen tämän hetken tilanteen päivitystä):

1. Talvisalon koulu peruskorjataan valtion 50 %:n avustuksella ja samaan kiinteistöön saneerataan tilat Pihlajaveden koululle. Saneeraus suunnitelman valmistuttua ja rakentamisajankohdan vahvistuttua päätetään aikataulusta, jolla Kellarpellon ja Pihlajaniemen 6. luokkalaisten siirtyminen Talvisalon kouluun on mahdollista. Ratkaisussa on huomioitava koko länsipuolen päivähoito- ja perusopetusjärjestelyt vuosien 2008-2012 aikana. (PÄIVITYS: Peruskorjaus on käynnistynyt ja valmistuu 2010 loppuun mennessä. Pihlajaveden koulu lakkautuu ja muuttaa Talvisalon kouluun heti, kun peruskorjaus on valmis. Nyt käytävässä keskustelussa näyttää jääneen huomaamatta, että Pihlajaveden koulun lakkautuminen on varsin iso asia, koska koulussa on kahdeksan opetusryhmää. Esimerkiksi Pihlajaniemen koulussa on saman verran opetusryhmiä. Eli käytännössä keskusteluissa esiintyvä "ison koulun lakkauttaminen" on jo päätetty tehdä.

Kellarpellon ja Pihlajaniemen koulujen kuudennen luokat muuttavat Talvisaloon viimeistään syksyllä 2011. Kellarpellossa ja Pihlajaniemellä alueiden esikoululaiset ovat kaikki koulutiloissa, joten päivähoitolapset mahtuvat paremmin päiväkotiin. Kellarpellossa katsotaan, onko kuutosten lähdeyttä mahdollista lakkauttaa päivähoitosta omassa rakennuksessaan toimiva päiväkodin ryhmä Peukaloinen ja/tai Aapelintien ryhmis.)

2. Nojanmaan koulua ei lakkauteta. Mertalan koulun remontin jälkeen valmistellaan kaupungin koko itä-osaa koskeva päivähoito- ja kouluverkon kokonaissuunnitelma vuoden 2010 loppuun mennessä. Suunnitelmassa korostetaan päivähoiton ja koulun yhteistyötä ja sillä saavutettavia pedagogisia, hallinnollisia ja taloudellisia synergiaetuja. Ennen suunnitelman valmistumista pidättäydytään Mertalan ja Talvisalon kouluja lukuun ottamatta kaikista suurista korjaushankkeista. (PÄIVITYS: Mertalan koulun peruskorjaus valmistuu tammikuuhun 2010 mennessä. Itäpuolella kaupunkia oppilasmäärät perusopetuksessa ovat toteutuneet ennusteiden mukai-

sesti, mutta lapsimäärät päivähoidossa ovat olleet ennusteita suuremmat. Koulutuslautakunta tulee syksyllä 2009 harkitsemaan Nätkin koulun kahden erityisryhmän ja Nojanmaan koulun yhden erityisryhmän siirtämistä Mertalan koulun yhteyteen lukuvuodesta 2010-2011 alusta lukien. Toinen vaihtoehto on siirtää kuudesluokkalaisia Nätkiltä ja Nojanmaasta Mertalaan. Tällöin pienemmille kouluille voisi jäädä enemmän tilaa esim. esikoululaisille. Tämä taas antaisi mahdollisuuden miettiä päivähoidon järjestelyjä idässä. Nojanmaan koulun peruskorjaukseen on haettu 50% valtionavustusta. Tieto mahdollisesta avustusvuodesta tulee toimitilapalvelulle kesäkuussa 2009. Peruskorjauksen yhteydessä Nojanmaan kouluun tulee tilat ainakin yhdelle esiopetusryhmälle. Kaupungin koko itä-osaa koskevan päivähoito- ja kouluverkon kokonaissuunnitelman tekeminen voidaan aloittaa aikaisintaan lokakuussa 2009 ja se kannattaa ulottaa koskemaan koko kaupunkia. Suunnitelma voisi aikaisintaan olla valmis tammikuussa 2010.)

3. Koulutuslautakunta esittää, että Mertalan koulun peruskorjausta kiirehditään vuodella nykyisistä suunnitelmista. Näin on mahdollisuus saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä sekä helpottaa kaupungin itäosan päivähoito- ja kouluverkon kokonaissuunnitelman tekemistä. Mertalan koulu pysyy itäisen alueen keskuskouluna ja sen oppilasmäärä (650-700 oppilasta) turvataan. Mertalan koulun saneerauksen tulee olla valmis 1.8.2009 mennessä. (PÄIVITYS: Mertalan koulun peruskorjaus valmistuu tammikuuhun 2010 mennessä. Mertalan koulu ei pysty vastaanottamaan n. 700 oppilasta enempää, koska taito- ja taideaineiden tilat eivät tule riittämään.)

4. Perusopetuksen ja lukion ryhmäkoot sekä tuntikehys pidetään nykyisellä tasolla suhteessa oppilasmäärään. (PÄIVITYS: Lyseon lukiossa oppilasmäärä on vähentynyt, joten koulutuslautakunta on päättänyt hiukan nostaa oppilaskohtaista tuntikehystä lukuvuodelle 2008-2009 turvatakseen opetuksen toteuttamisen. Ryhmäkoot ovat sekä lukiossa että perusopetuksessa pysyneet jotakuinkin ennallaan ja ovat suurempia kuin valtakunnassa keskimäärin. Valtuuston päättämä tavoitetaso "opetusryhmien keskikokoa pyritään alentamaan" näyttää jäävän pyrkimykseksi.)

5. Päivähoito- ja kouluverkon tulevaisuuteen palataan, kun saadaan varmuus mm. normaalikoulun tulevaisuudesta, kuntien yhdistymisestä ja lapsimäärän kehityksestä. Todetaan, että normaalikoulussa aloittaa 7. luokka 1.8.2008 lukien. (PÄIVITYS: Normaalikoulun tulevaisuus 1-9 -luokkia sisältävänä yhtenäisenä peruskouluna on varmistunut. Savonrannan kunta on liittynyt Savonlinnaan, eikä se aiheuta muutoksia "kantakaupungin" kouluverkkoon. Oppilasmäärät perusopetuksessa ovat toteutuneet ennusteiden mukaisesti, mutta lapsimäärät päivähoidossa ovat olleet ennusteita suuremmat. Tämä on aiheuttanut päivähoidossa erittäin tiukan tilanteen, josta on riittävästi selvitetty.)

6. Kevään 2008 aikana ratkaistaan saadaanko Lyseon lukion yhteyteen perustettua kaupungin strategian mukaisesti peruskoulun luonnontieteellisiin aineisiin ja venäjän kieleen painottuvat luokat alkaen 1.8.2009 yhdestä 7. luokasta. Haku koko seudun alueelta ja valinta soveltuvuuden perusteella. Lyseon teknologialaboratorio sekä muut modernit luonnontieteen opetustilat puoltavat sijoitusta. Yhdelle vuosiluokalle valitaan n. 25 oppilasta eli lyseon lukioon sijoittuisi n. 75 peruskoulun oppilasta. Samalla tutkitaan mahdollisuus käyttää lyseon lukion tiloja perusopetuksen oppilaille Talvisalon koulun peruskorjauksen aikana. (PÄIVITYS: Valtuusto on talousarviokirjassa 2009 linjannut "seudullisen science-luokan perustamisen mahdollisuutta tarkastellaan koulurakennusten peruskorjausten etenemisen mukaan". Talvisalon oppilaita on peruskorjauksen ajan vuoden 2010 loppuun asti Lyseon lukion tiloissa, joten science-luokalle ei ole nyt tilaa. Koulutuslautakunta palaa asiaan viimeistään kevään 2010 alussa.)

7. Koulutuslautakunta kumoaa aikaisemman päätöksensä (5.10.-05 § 136), jonka mukaan Pihlajaniemen ja Kellarpellon koulujen 5. luokkien oppilaat siirtyvät vuorovuosin normaalikoululle, kun normaalikoulussa alkavat luokat 7.-9. (PÄIVITYS: Kellarpellon ja Pihlajaniemen koulut ovat molemmat lukuvuonna 2009-2010 luokkia 1-6 sekä esiopetusta käsittäviä kouluja.)

Tässä päivitystä koulutuslautakunnan kokouksen 22.8.2007 tausta-asioista:

"Savonlinnan perus- ja lukio-opetus on valtakunnallisesti arvioiden erittäin kustannustehokasta jo nyt. Päivähoidon osalta kustannusten valtakunnalliseen arviointiin ei ole olemassa vertailukelpoista työkalua. Savonlinna on tästä johtuen kehittänyt vuoden 2007 ajan toiminnan ja kustannusten vertailua yhdessä suunnilleen samankokoisten lisälmen, Kouvolan ja Hollolan kanssa. Vertailtavaa tietoa päivähoidon kustannuksista toivotaan saatavan lokakuuhun mennessä." (PÄIVITYS: Kustannukset oppilasta kohden ovat nousseet sekä lukiossa että perusopetuksessa oppilasmäärän tippuessa. Tämä on luonnollista, koska suuri osa kiinteistä kuluista pysyy. Samalla tavalla esim. opetus 35 oppilaan kyläkoulussa on n. kaksi kertaa kalliimpaa kuin 250 oppilaan koulussa. Vaikka tuntikehys on reaalisesti pienentynyt, kiinteät kustannukset nostavat silti oppilaskohtaisia kustannuksia. Päivähoidon vertailuun ei ole edelleenkään valtakunnallisesti vertailukelpoista työkalua. Omissa vertailuissamme on paljastunut, että ruoka- ja kiinteistömenot ovat meillä suhteessa suurempia kuin vertailukaupungeissamme. Lisäksi ns. keskitetyissä kuluissa on kaupunkikohtaisia eroja. Henkilökuntaa meillä ei ole yhtään enempää kuin vertailukaupungeissa.)

"...Kaupungin päivähoitopaikat ovat tällä hetkellä erittäin tehokkaassa käytössä. (PÄIVITYS: Päätöksenteon jälkeen päivähoidon tarve vielä lisääntyi. Jouduttiin mm. käynnistämään Notkolantien ryhmis päivähoidossa. Syksystä 2009, hoitotarpeen niin salliessa, tullaan Notkolantien sulkemista harkitsemaan.)

"Kesäkuussa 2007 tehdyt oppilasennusteet osoittavat, että oppilasmäärä ei enää vähene niin voimakkaasti kuin aiemmin oli ennakoitu. Esimerkiksi vuoden takaiseen ennusteeseen verrattuna perusopetuksen oppilaita oli uudessa (toukokuu 2007) ennusteessa 15-25 enemmän koko kaupungin tasolla. Työllisyyden positiivinen kehitys voi vaikuttaa seuraavinakin vuosina oppilasmäärien kehittymiseen siten, ettei väheneminen olekaan niin suurta kuin on ennakoitu." (PÄIVITYS: Oppilasennuste huhtikuu 2009 näyttää säilyneen varsin samalla tasolla. Perusopetuksen oppilasmäärä tulee putoamaan vuosina 2010-2013 n. 30-60 oppilaalla vuosittain, mikä on vähemmän kuin esim. vuosina 2007-2010.)

"Päivähoito- ja kouluverkon rakennuksiin täytyy tehdä merkittäviä investointeja lähivuosina. Kaupungin toimitilapalvelun mukaan investointisuunnitelmassa on niihin varauduttu liian pienin määrärahoihin. Ero todellisen korjaustarpeen ja suunnitelmaan kirjatun rahan välillä on koulujen ja päiväkotien osalta vuoteen 2012 mennessä keskimäärin n. 2 miljoonaa euroa/ vuosi..." (PÄIVITYS: Investointien tekemisen tarve ei ole vähentynyt. Jälkikäteen ajateltuna on erittäin hyvä, että koulutuslautakunta päätti edetä sen vaihtoehdon mukaan, jossa Pihlajaveden koulu yhdistyy Talvisalon kouluksi. Tällä hetkellä Pihlajaveden koulun sisäilman ongelmien takia näyttää todennäköiseltä, että koulu siirtyy Telakkatien tiloihin 2009 syksyllä, kun Mertala on sieltä lähtenyt takaisin omaan kouluunsa. Ero todellisen korjaustarpeen ja investointisuunnitelmaan kirjatun välillä lieenee edelleen samaa luokkaa. Kaupungin investointisuunnitelmasta puuttuu lisäksi normaalikoulun tuleva peruskorjaus, jonka ajankohta ja laajuus selviää myöhemmin. Kaupunki osallistuu kustannuksiin 50%.)

"Talvisalon koulun lakkauttaminen ei ole mahdollista tämänhetkisen tiedon varassa. Ko. vaihtoehdossa oppilaiden koulunkäynti olisi jatkunut normaalikoulussa, Lyseon lukiossa sekä Mertalan koulussa. Valmistelun aikana on kuitenkin osoittautunut, että ko. paikoissa kasvavan oppilasmäärän taito- ja taideaineiden opettaminen ei ole mahdollista. Mertalan koulun lähialueen oppilaita olisi lisäksi pitänyt ohjata muihin kouluihin tai päiväkoteihin. Lisäksi Talvisalon koulun lakkauttamisen järjestelyt olisivat olleet ristiriidassa perusopetuslain ja voimassaolevan hallitusohjelman linjauksiin, joissa perusopetuksen järjestämisen lähtökohtana on yhtenäinen peruskoulu. Lisäksi Talvisalon lakkautuessa eivät Pihlajaniemen ja Kellarpellon kouluilla nyt olevat esikouluoppilaat olisi enää mahtuneet ko. kouluille eivätkä muihinkaan nykyisiin tiloihin. Talvisalon koulun peruskorjausta tukee... Pihlajaveden koulun (erityiskoulu) siirtyminen Talvisalon koulun osaksi. Mikäli Talvisalon koulua ei peruskorjata, pitäisi Pihlajaveden koulun nykyisiin tiloihin tehdä mittavia korjauksia. Valtio kustantaa 50% Talvisalon koulun peruskorjauksesta, joka voisi valmistua 2010 syksyksi." (PÄIVITYS: Koulutuslautakunta totesi Talvisalon lakkauttamisen mahdolliseksi. Talvisalon peruskorjaus valmistuu 2010 lopussa.)

"Nojanmaan koulun lakkauttaminen ei tule kysymykseen, koska alueelle on muuttanut ja muuttaa koko ajan lisää lapsiperheitä. Nojanmaan koulun oppilasennuste osoittaa, että oppilasmäärä kasvaa jopa 25 oppilaalla nykyisestä noin 240 oppilaasta. Lisäksi Nojanmaan koulun lähialue on keskustan itäosan pientalorakentamisen tärkein painopistealue yli 100 potentiaalisella tontilla. Mikäli Nojanmaan koulu suljetaan, tonttikysyntä/tonttitarjonta Nojanmaan suunnasta lakkaa ja vastaava tonttimäärä tulisi löytyä muualta. Nojanmaan koulun sijainti on lapsen ja perheiden kannalta sekä varhaiskasvatuksen kanssa tehtävän yhteistyön kannalta erinomainen. Ainoa Nojanmaan koulun lakkauttamista tukeva tekijä on kouluun lähitulevaisuudessa tuleva laaja peruskorjaus, jonka kustannukset ovat pienimmillään n. 2,5 miljoonaa euroa." (PÄIVITYS: Nojanmaan koulun peruskorjaukseen on haettu 50% valtionavustusta. Tieto mahdollisesta avustusvuodesta tulee toimitilapalvelulle kesäkuussa 2009.)

"Kolmen pienimmän koulun (Juvola, Kallistahti ja Moinsalmi) lakkauttaminen on mahdollista jo v. 2008 syksystä lähtien. Tällöin oppilaat mahtuvat muihin kaupungin kouluihin. Lakkauttaminen vaatii valtuustolta erillisen päätöksen..." (PÄIVITYS: Juvolan ja Moinsalmen lakkauttaminen on tällä hetkellä mahdollista aikaisintaan syksystä 2010 lähtien. Kuulemiset yms. vaativat niin paljon aikaa, ettei sitä ehditä tehdä enää kevään ja alkukesän aikana. Kallistahtea ei voi lakkauttaa ennen kuin Kellarpellon kuutoset ovat siirtyneet Talvisaloon. Eli aikaisintaan syksystä 2011 alkaen.)

"Päivähoito- ja kouluverkon isompien yksiköiden lakkauttamissuunnitelmia on hyvin vaikea tehdä ko. tarkastelujaksolla 2008-2012. Jos yritetään tehdä liian nopeita ratkaisuja on suuri riski siihen, ettei lapsille/ oppilaille saada sopivia tiloja järjestymään. Samalla keskustan kaupunginosien tasapuolinen kehittäminen vaarantuu. Tässä vaiheessa ei ole ehditty riittävästi suunnitella mm. mahdollisia yhteisiä tilaratkaisuja sosiaalitoimen tai Sosterin kanssa. Lisäksi kaupungin kaikkia toimialoja koskevassa mittavassa muutosvaiheessa tulee huolehtia kaupungin palvelujen houkuttelevuuden säilyttämisestä, kun tulevaisuudessa tarvitaan mm. lisää työntekijöitä eri aloille. Unohtaa ei voi myöskään sitä, että kaupungin maantieteellinen rakenne osin estää palvelujen maksimaalisen keskittämisen." (PÄIVITYS: Virkamiehet eivät pidä mahdollisena tarkastelujaksolla 2009-2013 minkään päiväkodin tai isomman koulun lakkauttamista Pihlajaveden koulun lisäksi. Sen jälkeinen tarkastelujakso pitää ottaa käsittelyyn vasta n. vuonna 2011, jotta tulevaisuutta pystytään arvioimaan riittävän luotettavasti. Kaiken kaikkiaan yksikköjen lakkauttamisessa on oltava hyvin varovainen, sillä esim. kahden päiväkodin lakkauttaminen v. 2005 ja 2006 aiheutti seuraaville vuosille todellisia vaikeuksia ja lisäkustannuksia palvelujen järjestämiseen. Kaupungin maantieteellinen rakenne ei ole muuttanut.)

"Päivähoidon palvelujen tarpeen arvioiminen on hankalaa, koska mm. perhepäivähoidon lisäämisen onnistuminen, päivähoidon avoimen toiminnan aloittaminen ja työllisyyden kehittyminen on epävarmaa. Perhepäivähoidon lisäämiseen tähtäävien toimenpiteiden vaikutusta voidaan arvioida vasta 2-3 vuoden päästä. Vuoropäivähoidon tarve on lisääntynyt voimakkaasti viimeisen kahden vuoden aikana. Kasvu näyttäisi jatkuvan." (PÄIVITYS: Päivähoidon palvelujen tarve on hiukan laskenut taantuman myötä. Tällä hetkellä näyttää siltä, että syksyllä 2009 päivähoidon palveluja tarvitsee n. 25-30 lasta vähemmän kuin syksyllä 2008. Vuorohoitoon on edelleen tarvetta sen verran, että yksi päiväkotitarvitaan molemmissa päissä kaupunkia.)

(Valmistelu: Opetuspäällikkö Tommi Tikka, puh. 015-5714462)

Sivistystoimenjohtajan esitys:

Koulutuslautakunta päättää, että päiväkotij- ja kouluverkolle ei tässä vaiheessa voida tehdä nopeita muutoksia lukuun ottamatta pienten ryhmisten tms. lakkauttamista. Muutosten osalta koulutuslautakunta velvoittaa virkamiehet seuraamaan palvelujen tarpeen kehittymistä kaupungin eri osissa ja tuomaan tarvittaessa päätökset koulutuslautakuntaan.

Lautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että päiväkotij- ja kouluverkkoa koskevaa päivitystä varten perustetaan työryhmä helmikuussa 2010. Työryhmään tulisi kuulua koulutuslautakunnan puheenjohtajisto, sivistystoimenjohtaja, opetuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö sekä kaupunginhallituksen nimeämät muut jäsenet. Valmisteltava kokonaisuus on niin suuri, että virkamiesten pitää voida päivittää edellisen verkkotarkastelun tietoja ennen työryhmän aloittamista.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Toimenpiteet: Kaupunginhallitus

Tiedoksi: Koululaitoksen koulut ja normaalikoulu

Otteen oikeaksi todistaa

Savonlinnassa